

ویرگی های مدیر کار آمد

از دیدگاه امام علی (علیه السلام)

تألیف: آیت الله العظمی کتیر عبدالله کریمی

آرلوکتاب

www.ketab.ir

سرشناسه	: کریمی، عبدالله، ۱۳۳۷
عنوان و پدیدآور	: ویژگی‌های مدیر کارآمد از دیدگاه امام علی (ع) / تألیف دکتر عبدالله کریمی.
مشخصات نشر	: تهران، آراد کتاب.
مشخصات فیزیکی	: ۱۳۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۶-۱۵۷-۴
یادداشت	: قیبا
موضوع	: علم ادبی طالب (ع) امام اول، ۲۳ قبل از هجرت-۴۰ ق. دیدگاه درباره مدیران
موضوع	: علم ادبی طالب (ع) امام اول، ۲۳ قبل از هجرت-۴۰ ق. نهج البلاغه- مدیریت
رده بندی کنگره	: ۱۲۴-۳۸۰۹ / BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷-۱۵۱۵
شماره کتابخانه ملی	: ۲۳-۳۵۵

ویژگی‌های مدیر کارآمد از دیدگاه امام علی (ع)

☒ تألیف: دکتر عبدالله کریمی	☒ ناشر: آراد کتاب
☒ ویراستار: اشرف کریمی راهجردی	☒ طبع: سندس مهدخت کریمی
☒ تیراژ: ۱۵۰۰ جلد	☒ چاپ: اول ۱۳۹۳
☒ چاپ: عطا	☒ قیمت: ۷۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۶-۱۵۷-۴	

حق چاپ برای ناشر محفوظ است کلیه حقوق و حق چاپ متن، طرح روی جلد و عنوان کتاب با ذکر نام ناشر محفوظ است. حقوق مؤلفان، مصنفان و مترجمان مصوب ۱۳۲۸ برای انتشارات آراد کتاب محفوظ است و متحققین متعهد می‌شوند. قانونی قرار می‌گیرند.

مرکز پخش و فروش:

انتشارات آراد کتاب تلفن: ۰۶۶۹۷۵۲۸۵-۶۶۴۸۲۲۲۶-۰۹۱۲۳۰۶۲۲۵۸

فروشگاه اینترنتی: www.aradbook.com

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۶	پیشگفتار
۱۰	اصلاح نگرش
۱۴	سامان برون
۱۶	محوری
۱۸	رواره بیان دل
۱۹	عاشق شکن
۲۱	حسابداری
۲۳	صداقت و صدا
۲۴	عزت نفس
۲۶	واقع بینی و بصیرت
۲۸	آزادگی و وابستگی
۳۰	صبوری و خویشتن داری
۳۳	حقیقت یا شخصیت؟
۳۵	شایسته سالاری

• اثباتی

۳۵	۱- عالم، خویشتندار و باهوش
۳۶	۲- باتجربه و با حیا
۳۷	۳- خوش نام و امانتدار
۳۸	۴- متعادل
۳۹	۵- بخشنده و حامی
۳۹	۶- حق گو
۴۰	۷- حنیف و پاکدامن
۴۱	۸- استوار و متین

• سلبی

۴۲	۱- حسادت
۴۳	۲- نادانی
۴۴	۳- ستمگری
۴۵	۴- رشوه خواری
۴۵	۵- منت شکنی

- ۴۷ انگیزه پذیرش مسئولیت
- ۴۹ انصاف
- ۵۱ تقسیم اوقات زندگی
- ۵۳ نقد پذیری و بسم زدائی
- ۵۵ تنگ نظری
- ۵۶ ملاحظه کاری
- ۵۸ با و خودبینی
- ۶۰ نفی خود پرستی
- ۶۲ وفای به عهد
- ۶۴ امانت
- ۶۶ استواردها
- ۶۸ میل به کمال و نیاز خواهی
- ۷۰ عبرت و تاریخ
- ۷۲ رد هدیه مرور کردن
- ۷۴ برخورد سلطه جویند
- ۷۴ ۱- انتظار بزرگداشت خفیه
- ۷۵ ۲- خود رایی
- ۷۶ ۳- امتیاز خواهی
- ۷۶ ۴- منت گذاری
- ۷۷ ۵ ستایش طلبی
- ۷۸ زندان هاله
- ۸۰ ریزینی در امور
- ۸۲ عمل و سخن
- ۸۴ عدالت محوری و قانونمندی
- ۸۶ نشست آزاد و بی تکلف با مردم
- ۸۸ عذرخواهی از مردم
- ۸۹ پایداری و تلاش
- ۹۱ مردم شناسی
- ۹۳ ارتباط با خواص و خویشان
- ۹۵ مردم داری
- ۹۸ سرایت و فراگیری رفتارها
- ۱۰۰ راه دو طرفه
- ۱۰۲ تسامح و تساهل

۱۰۴	خدمتگزاری و مسئولیت پذیری
۱۰۶	افراد آسیب پذیر
۱۰۷	عب پوشی و رازداری
۱۰۹	توجه به معیشت مردم و نهی از اسراف
۱۱۲	نهی مسئولین از مال اندوزی
۱۱۴	شناخت خود و حیطه کاری
۱۱۶	کفایت
۱۱۷	رقمندی
۱۱۸	پایش کارگزاران
۱۲۱	شیار پایش
۱۲۳	امنیت فعلی کارگزاران
۱۲۴	پیگیری امور
۱۲۶	کارکنان دفتری
۱۲۸	امنیت مالی مدیران
۱۳۰	انضباط کاری
۱۳۲	مشاوره
۱۳۳	نیک نامی

❖ پیشگفتار:

تاجان را آب نهد جسم را جان کند (مولوی)

این سخن آبی است از دریای بی پایان عشق

نهج البلاغه حاصل ۲۳ سال مبارزه بی وقفه، ۲۵ سال تفکر در سکوت و ۵ سال تلاش مدبرانه و عبادت ابراهیم در تاریخ است. فوران حکمت و خیر کثیر از درونی پاک و سامان یافته و درس عملی آموز عفت، تقوی، هنر، عدالت و زیبایی‌ها و برگرفته از صحنه زندگی مردی بی نظیر، روحی عظیم و قرآن ناطق است. در کتب که به تعبیر خود، کوه بلندی را مانند که سیلاب از ستیغ وی ریزان و مرغ از پریدن به قله اش رساند، این آیه "يُنْخِذُ عَنِ النَّسِيلِ وَلَا يَرْفَىٰ إِلَى الطَّيْرِ" (خطبه ۱۳) اما افسوس و هزاران افسوس که ما مسلمانان به خصوص شیعیان منسوب به آن بزرگوار، نه تنها از آن بیگانه ایم، بلکه در موقعیتهای بسیاری خلاف آن رفتار می‌کنیم و پیشتر به آفتاب نشسته و مدح آفتاب می‌گوئیم. درد بی درمانی که در اعماق وجودمان ریشه گرفته و امروزه نمی‌دهد با این کتاب شفابخش و راهنمای عمل در حیطه‌های متعدد زندگی فردی - اجتماعی - اشی کنیم و چقدر بی خیال و بی عار گشته و از راه روشن دور شده ایم.

اندیشه معتدل، سنجیده و اصلاح طلبانه در کتاب نهج البلاغه و خلوص نیت بی نظیر امام باعث شد کلام وی با روح و پر نشاط، بدیع و در طول تاریخ پرطراوت. کلامی که خیر کثیری در آن نهفته و پربرکت و کارساز است. شعله و گرمی سخنان حکیمانه‌ای که با الهام از عقل فکری و مطابق فطرت انسان، توسط افراد بزرگ و دردمند بیان شده و به ما رسیده است هرگز خورشید نخواهد شد. این کتاب در تمام حیطه‌های زندگی بشری از سیاست، حقوق و عدل، فلسفه و ایمان، مسائل تربیتی، روانشناسی فردی و اجتماعی، حکومتداری، مدیریت و تاریخ سخنان بدیع و ادب بسیار آموزنده‌ای دارد که جا دارد در پیشرفته ترین دانشگاهها در مورد آنها تحقیق شود و به دست و تدریس گذاشته شده و دواى دردهای روانی، مدیریتی و اجتماعی از آن خواسته شود. چه امام در نهج البلاغه جلوه کرده و مخاطب او تمام انسان‌ها در تمام اعصار و قرون و مکانها بوده و حد و مرزی نمی‌شناسد.

امام علی (ع) معیار برتری و والامقامی انسانها را رعایت اصول اخلاقی معرفی می‌کند: عَلَيكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَإِنَّهَا رِفْعَةٌ (بر شما باد مکارم اخلاقی که آن مایهٔ والاّی و ارتقاء است.) کلام امام علی علیه السلام مثل ترازویی بر صحنه تاریخ پرفراز و نشیب بشریت نمایان است و برای کسانی که دنبال حقیقت و واقعیت‌ها هستند مقیاسی برای سنجش اخلاق اداری - سیاسی محسوب می‌شود.

فرو ریختن شالودهٔ انسانیت، سقوط آزاد و انحطاط اخلاقی و شکسته شدن مرزهای بین انسان و چارابایان، خطرناک‌ترین بیماری گریبانگیر جوامع بشری است وقتی اخلاق حسنه مرده باشد ارتباط با جهان پيوسته مسئله ساز و گاه فاجعه آخري خواهد بود و اگر انساني بدرفتار، سست اراده، مرز شکن و بی‌حوصله و بی‌انگیزه باشد عهده داشته باشد کج رفتاری‌ها در ابعاد بیشتری نمود پیدا خواهد کرد. پس بیایید اصل استقامت شده از این کتاب گویا و بی نظیر را میزان و ترازوی رفتارهای خود قرار بدهیم و پیوسته خود را با آن مقایسه کنیم و با نمره‌ای که از هر کدام از اصول کسب می‌کنیم خود را ارزیابی نموده در صدد اصلاح و برتری کنیم که این کار یکی از راههای خودسازی در بوران کار اجرایی است و امام فرمودند: حاسبوا أنفسكم قبل أن تحاسبوا (به حساب خود برسید قبل از آنکه شما را محاسبه نمایند.) بیایید با نهج البلاغه آشتی کنیم و در دوردست امام علی (ع) را بدست آوریم تا مضمون این کلام ایشان تشویم که خطاب به بعضی اصحاب خود نمودند: من می‌دانم که چگونه می‌توان شما را درست کرد و از کجی به راستی آورد، اما نه به بهای ارتکاب گناه که شما اصلاح شوید و من تباه.

بی شک کسی که دشمن علی است با کسی در افتاده که کسی که مدح علی می‌گوید اما خلاف توصیه وی عمل می‌کند دشمنی دورو است.

در تدوین این مختصر نه تنها از نهج البلاغه ترجمه مرزوم به دست آوریم و فیدی بهره برده ام بلکه در استخراج سخنان گهربار امام علی عالی عمرانی علیه السلام از کتاب پیرایه امانت نوشته جناب آقای مصطفی دلشاد تهرانی نیز استفاده شده است و نیز سعی شده، گویای و آشنایی یکی از شعرای بنام ایران، متناسب اصل عنوان شده آورده شود تا زینت بخش توضیحات نویسنده باشد. یادآوری این نکته بسیار ظریف، ضروری است که تمام کلام امیر کلام ذیل از کلام و خورهای مرتبط مورد بحث آورده نشده بلکه تنها به فرازی اشاره شده است چه اگر اینکار صورت می‌گرفت سخنان پربار آن حضرت تمام صفحات را پر می‌کرد و جایی برای توضیحات طبقه بندی شده ولی ناقص نویسنده باقی نمی‌گذاشت، ضمناً این نکته مورد توجه بوده که از غذاهای روحی نیز مثل غذاهای جسمی هر چند که لذت بخش باشد باید به تدریج و به اندازه استفاده نمود و بر این مبنا ترجیح داده

۱- وَ إِنِّي لَعَالَمٌ بِمَا يَصْلِحُكُمْ وَ يَقِيمُ أَوْدَاجَكُمْ وَ لَكُنِّي لِأَنْزَارِ إِصْلَاحِكُمْ بِإِسْنَادِ نَفْسِي (کلام ۶۹)

شد بر حسب نیاز و قدح قدح و به اندازه وسع نویسنده از اقیانوس بیکران نهج البلاغه برداشته شود تا مخاطبان عزیز و پیروان راستین آن حضرت حوصله مطالعه، تعمق و تدبیر داشته باشند و بهتر بتوانند سخنان آن حضرت را درک و هضم نموده و در عمل از آنها الگو بگیرند.

ناگفته پیداست که روش‌های جدید مدیریت صحیح که بر مبنای علم انسان‌شناسی، جامعه‌شناسی و سایر علوم تدوین شده اند منافاتی با اصول اخلاق اداری - سیاسی ندارند چه اصول غیر از روش‌ها هستند اصول پایدار می‌مانند و روش‌ها تغییر و ارتقاء پیدا می‌کنند.

مهم این نیست که با کدام سبک مدیریت نوین مأموس هستیم مهم این است که آئین مدیریت صحیح توصیه شده توسط امام را بکار بگیریم آنگاه خواهیم دید که اگر روش‌های نوین مدیریتی بر مکتب ائمه اربعین بر پرور سوار شود چقدر می‌تواند نقش آفرین باشد.

تأملات من اینک:

"اگر به خصوص آن‌که در بومستان کلام و بوئیدن در گلستان عمل امام راستان را دادم و اندیشیدن به سخنان ایشان مدیر پرور آن امام همام را بر خود فرض دانستم نه برای این بود که خود را شیعه راستین و سنی مستقیم و اهل حق و حقیقت بدانم بلکه توصیه و نصیحت برآیم بلکه جاذبه‌های کلام و رفتار امام بسیار قوی بوده و در پیشگاه مردم و در نزد آنها نیز به انسان نیرو و جهت می‌بخشد و به خوبی می‌دانم که اگر ترازوی سنجش اعمال و کردار و حسن برداشت‌های ناقص از پیام‌های سازنده امام باشد و مرا با آن به محک بکشند نمره قبولی را کس نمی‌کند. بی شک نقدها و توصیه‌های دوستان را بسیار اثرگذار دانسته و پیشاپیش تشکر می‌کنم."

بجاست که از زبان نهج البلاغه خطاب به خود، شعری را زمزمه کنیم که:

مانصیت بجای خود کردیم
گر نایب کوش رغبت کس
ماری سینه سروریم
بر رسول پیام باوریم

گزیده‌ای از اشعار مولوی، شاعر و عارف سنی مسلک در مورد امام علی علیه السلام که در آن با بیانی عاشقانه و خاشعانه به پاره‌ای از صفات بارز امام از جمله خلوص، پاکی، سجا، صبرمردی، بصیرت و عقل، حلم و علم، دریافت نور از کردگار و نور افشانی و نور اندر نور بودن و پیگیری اشاره می‌کند و از باب مدینه علم و شعاع آفتاب حلم طلب فیض می‌نماید در ذیل آمده است:

از علی آموز اخلاص عل
شیر حق را دان مظهر ازل

در شجاعت شیر با منی
در مروت خود که داند گیتی؟

ای علی که جلد عقل و دیده بی
شرینی واکو از آنچه دیده امی؟

تج صلت جان مارا چاک کرد
آب علت خاک مارا پاک کرد

باز گوی باز عرش خوش نثار!
تا چه دیدی این زمان از کردگار؟

یا تو واکو آنچه علت یافته است
یا بگویم آنچه بر من تافته است

از تو من نافت خون داری نهان؟
می فشانی نور چون مد بی زبان

ولی گفته باشند
چون بگوید شد ضیاء اندر ضیاء

چون تو باین سر ز علم
چون شاعی آفتاب علم را

باز باش ای باب بر جای
تا رسد از تو قشور اندر لباب

www.ketab.ir